

10.11.2025

PREADVIES OVER MJP2026-2031 Beleidsverklaring

Aard van het advies

- Gunstig
- Gunstig onder voorwaarden
- Ongunstig
- Onthouding

Soort advies

- Verplicht
- Spontaan
- Op vraag van College van Burgemeester en schepenen

Reglement, wet of decreet op basis waarvan advies werd verleend

Het Decreet van 6 juli 2012 betreffende het Lokaal Cultuurbeleid, artikel 55

Aanleiding/Omkadering (situering/achtergrondinformatie)

Op 24 oktober ontving de Cultuurraad de ontwerpversie van de Beleidsverklaring. Deze tekst bundelt de ambities en prioriteiten van het college voor deze legislatuur en vormt de basis voor het beleid dat de Stad Gent de komende jaren wil realiseren.

In de adviesvraag wordt bijzondere aandacht gevraagd voor:

- De inhoud en prioriteiten in de Beleidsverklaring, in het licht van het memorandum dat de cultuurraad eerder heeft ingediend.
- Suggesties voor thema's of prioriteiten die een verdere dialoog verdienen in de komende jaren. Naast de Beleidsverklaring zullen immers ook actieplannen volgen voor specifieke beleidsacties.

Motivering van het advies

Op 24 oktober ontvingen we de ontwerpbeleidsverklaring van de stad Gent voor de lopende legislatuur. We kregen de vraag hierop te reageren vóór 6 november. De termijn is te kort om een gedegen en gewogen advies te kunnen afleveren. De Cultuurraad bedong een uitstel tot 11 november. Dan nog is de adviestijd te kort. De Cultuurraad levert nu een preadvies af en zal zich over de uiteindelijke beleidsverklaring buigen, van zodra die beschikbaar is.

Algemeen

De Beleidsverklaring wordt in december voorgelegd aan de gemeenteraad. Dit gebeurt samen met het meerjarenplan.

De Cultuurraad stelt vast dat de beleidsverklaring zich focust op de hoofdlijnen, waardoor de vertaling naar concrete actiepunten, middelen en partnerschappen nog verduidelijking vraagt. De Cultuurraad verwacht dat het meerjarenplan de beleidsverklaring omzet in concrete operationele doelstellingen (met een fasering, timing en vermelding van de voorziene middelen).

De tekst is momenteel te vaag en vraagt naar concretisering in de verschillende onderdelen. De cultuurraad is overtuigd dat het luik cultuur in de beleidsverklaring iets ambitieuzer mag zijn.

De Cultuurraad spreekt zich nu uit over het luik 10 (Cultuur, sport en vrije tijd). Omdat de Cultuurraad de materie sport statutair niet kan behandelen, doet de Cultuurraad geen uitspraak over de onderdelen: Gent sportstad, Gent als meest inclusieve sportstad: sport voor iedereen, uitbouw stadsnetwerk van sociaal-sportief aanbod en buurtsport, vereenvoudigde en verhoogde ondersteuning van Gentse sportclubs, ruimte om te sporten is prioritair, masterplan zwemmen zodat elk Gents kind kan leren zwemmen.

De Cultuurraad stelt wel vast dat het luik sport qua concretisering inspiratief kan zijn voor de overige facetten van het cultuurbeleid.

Verschillende onderdelen

Cultuur als recht voor iedereen

Akkoord met de verbindende rol van kunst en cultuur, alsook het functioneren als de hefboom om maatschappelijke uitdagingen aan te pakken. Maar ook zou er aandacht mogen zijn voor de kritische rol, de kracht van verbeelding, de schoonheid, het voorhouden van een spiegel aan de samenleving, het aanreiken van andere perspectieven. Kunst en cultuur zijn niet enkel middel maar ook een doel op zich. Ook andere facetten van kunst en cultuur verdienen meer aandacht: creativiteit, vakmanschap, inclusie.

Toegankelijkheid: fysiek, financieel en inhoudelijk

Toegankelijkheid voor iedereen is een stevige ambitie, hoe men dit in concreto wil waarmaken blijft net zoals samenwerking en gedeelde ruimtegebruik evenwel vaag. Vraag is of de focus op toegankelijkheid voldoende realistisch is geformuleerd. Is er een bijhorende actieplan uitgewerkt om deze doelstelling te realiseren ?

De versterking van de UITPAS is een goede zaak. Het gaat om deelnemen aan het rijke culturele leven **in** onze stad (en niet alleen **van** onze stad). Kinderen en volwassenen met een beperkt inkomen vervangen door “kinderen en volwassenen met beperkte financiële mogelijkheden”.

Ruimte delen en investeren in plekken die leven

Hier zou wel een verwijzing naar tijdelijke invullingen op zijn plaats zijn. Dit is conform de grote bezorgdheid van de Cultuurraad voor de realisatie van tijdelijke invullingen (zie eerder spontaan advies rond tijdelijke invullingen). Tijdelijke invullingen komen wel aan bod in de hoofdstukken Ruimte en Wijk en Burger.

De Cultuurraad wil ook nog benadrukken dat sectoroverschrijdend ruimte delen erg belangrijk is. Bovendien moet men ervan uitgaan dat ruimte delen geld kost.

De opsomming van de bestaande podia is nogal selectief (NTGent, KASK en Campo, Theater Scala, de Centrale en Bijloke Muziekcentrum. De opgesomde podia zijn vooral stadsgebouwen, zeer presentatiegericht en bovendien ook enkel centrumgericht.

Is er voor andere bestaande podia (ook in wijken en deelgemeenten) geen plaats voor gedeelde, maak-, toon- en experimenteerplekken? Vanwaar het accent op uitsluitend podiumkunsten? O.a. Arthouse cinema's verdienen ook die aandacht.

Wil men een cultuurbeleid voor alle Gentenaren, dan is aandacht voor de infrastructuur en ruimtes in wijken en deelgemeenten noodzakelijk, want ook daar zijn er plekken die leven.

Gebouwen worden best veilig gehouden, maar ook veilig **gemaakt** voor bezoekers en medewerkers.

Ondersteuning op maat: van groot tot buurtgericht

Het stukje over de hervorming van de subsidiereglementen mag wel concreter.

De opties rond ondersteuning, zoals reeds eerder gecommuniceerd aan de Cultuurraad worden hier best expliciet opgenomen. Er blijven een (beperkter) aantal convenanten met specifieke culturele spelers afgesloten, dit moet geduid worden. Daarnaast komt er een reglement projectsubsidies, een reglement meerjarige werkingssubsidies, een reglement erfgoed/kunstbeoefening in de vrije tijd, een reglement huursubsidies. Vermits in het luik 9 Wijk en burger wordt aangekondigd dat de reglementen voor erkenningen worden herwerkt en vereenvoudigd, is hier ook de herziening van het reglement voor de erkenning van sociaal-culturele verenigingen op zijn plaats.

Kan de optie voor een systeem om het brede culturele aanbod beter bekend te maken iets concreter? Via welke communicatiekanalen? Met welke middelen? En met welke resultaten voor ogen?

Kan hier ook een verwijzing opgenomen worden naar de inschakeling van stadsmedewerkers (elders ook veldwerkers of wijkregisseurs genoemd) als linken naar cultuurbeleid in de wijken (oa input van data rond cultuur in de wijkbarometers)? Wijkcultuurbeleidsplannen (zie eerder spontaan advies Cultuur in de wijken) kunnen een meerwaarde betekenen. De Cultuurraad verwacht dan ook dat wijkcultuurbeleidsplannen gerealiseerd én geïmplementeerd worden.

Musea en erfgoed: samenwerken en vernieuwen

De bundeling van de krachten van de verschillende organisaties in één slagkrachtige structuur is goed. Maar hoe wordt dit geoperationaliseerd? Welke zorgzaamheid wordt gerealiseerd bij de transitie voor het personeel? Wordt bij de transitie ruimte gemaakt voor burgerinspraak?

Het SMAK krijgt van de Vlaamse Gemeenschap een nieuwe rol toebedeeld. Wat betekent dit voor de Stad? Welke invloed gaat uit van de Stad in dit dossier? Welke beleidsopties neemt de Stad? Wat betekent het voor de in te zetten middelen?

Welke opties zijn er voor de bundeling van de krachten met niet-stedelijke musea? Welke focus wordt hierbij gehanteerd?

Bibliotheken in het hart van onze wijken

We clusteren ze vaker met andere diensten vervangen door "we clusteren ze **waar mogelijk** met andere diensten". Bibliotheken zijn niet uitsluitend georiënteerd op lezen. Dus misschien beter lees- en leerkansen, lees- en leerplezier.

Een cultuurbeleid dat durft kiezen

In dit onderdeel is ook de aandacht voor (vernieuwende) makers op zijn plaats. De Cultuurraad heeft hiervoor gepleit in een eerder spontaan advies. Vernieuwende makers vallen niet altijd samen met nieuwe stemmen. Het woord 'kunstenaar' komt niet voor in het de tekst, terwijl de aandacht daarvoor essentieel is.

De verbindende kracht van cultuur is te weinig zichtbaar en te weinig geconcretiseerd in de tekst. Wat is écht nodig om in te investeren? Welke ideeën leven daarrond?

Een stad moet ook kunnen kiezen voor kunst en cultuur, die autonoom en eigenzinnig kunnen zijn, die kunnen schuren en mensen verwondert en doet nadenken.

De Cultuurraad vraagt ook aandacht voor de diverse kunst- en cultuursubdomeinen (bv audiovisueel, amateurkunsten, beeldende kunst, circus, e.a.)

Feesten en evenementen

De tweede alinea (Daarbij hanteren we één helder uitgangspunt...) komt letterlijk terug in het volgende luik Facilitator, geen organisator.

Concluderend doet de Cultuurraad één allesomvattende beleidssuggestie:

Maak de opties voor de komende legislatuur zo concreet, tastbaar en meetbaar mogelijk en zet ze om in een strategisch en operationeel beleid. Gebeurt dat niet, dan bestaat het risico dat de beleidsverklaring op het einde van de legislatuur niet of te weinig in concrete daden zal gerealiseerd zijn. .

Suggesties voor thema's of prioriteiten die een verdere dialoog verdienen.

Ingaande op de vraag van het College van Burgemeester en Schepenen signaleert de Cultuurraad een eerste reeks van aandachtspunten voor de Stad in functie van een toekomstgericht cultuurbeleid. Ze worden geformuleerd in de vorm van aanbevelingen aan de Stad:

1. **Veranker de participatie van adviesraden en andere overlegstructuren** structureel in de uitvoering en evaluatie van het cultuurbeleid, met duidelijke terugkoppeling naar de sector. Stimuleer de dialoog rond visievorming tussen de diverse culturele actoren teneinde een duurzame visie te ontwikkelen.
2. **Specificeer mensen , middelen en instrumenten** per beleidsdoel: infrastructuur, toegankelijkheid, fair practice, experiment, enz.
3. **Beperk institutionele complexiteit** bij de fusie van stedelijke culturele entiteiten; behoud aandacht voor inhoudelijke samenwerking, niet enkel efficiëntie.
4. **Stimuleer wijkgerichte cultuurontwikkeling:** verbind cultuur, sociaal-artistieke werking en erfgoed in lokale netwerken en maak voldoende ruimte voor bottom-up initiatieven.
5. **Werk een visie uit op inclusieve talentontwikkeling** en ondersteuning van makers met diverse achtergronden, ook buiten de gevestigde instellingen.
6. **Garandeer structurele ondersteuning** van kleine en middelgrote spelers naast projectmatige ondersteuning.
7. **Investeer in duurzame infrastructuur** die toegankelijk is voor collectief gebruik, ook buiten kantooruren.
8. **Maak cultuurcommunicatie laagdrempelig en meertalig**, en verbind UiTPAS-data met publieksonwikkeling.
9. **Bevorder samenhang** tussen kunst-, cultuur-, erfgoed-, bibliotheek- en participatiebeleid onder de noemer van culturele rechten. Graag ook een concreter verbindingsstuk met andere beleidsdomeinen (zoals onderwijs welzijn, participatie, e.a.) vanuit de ambitie om 'over de muurtjes' te kijken.
10. **Maak de toegankelijkheid operationeel** (indicatoren ifv specifieke doelgroepen, audit toegankelijkheid gebouwen, gebruik UiTPAS, doelgroepbereik).
11. **Benoem diversiteit als beleidsprioriteit**, met concrete actiepunten en middelen (opleidingen, trajecten voor makers, inclusieve communicatie, delen expertise en good practices).
12. **Werk een stedelijk actieplan cultuur & inclusie** uit als bindend kader voor de hele legislatuur, waarbij inclusie structureel wordt verankerd via participatieve besluitvorming en samenwerking met gemeenschappen.
13. **Zorg mee voor het welzijn** van personeel en cultuurwerkers.

14. **Garandeer dat alle hervormingen en veranderingen kaderen** in een globaal gemeentelijk beleid.

15. **Heb uitermate veel aandacht voor verbindingen, netwerken en samenwerking.**

Hoe kwam dit advies tot stand? Wie werd betrokken bij het advies?

Het ontwerpadvies werd besproken in de cultuurraad van 10.11.2025 en het advies werd unaniem uitgebracht.

Hoogachtend

Steve Maes
Voorzitter